

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

WERKTijdVERKORTING 2019

Een onderzoek naar het beroep door ondernemingen in 2019 op art. 8 van het
Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945

Februari 2020

N.Y. Kuiper

INHOUDSOPGAVE

BLZ.

SAMENVATTING		I
1	INLEIDING	1
2	ONDERNEMINGEN EN WERKTijdVERKORTING	3
2.1	Het beroep door ondernemingen op werktijdverkorting	3
2.1.1	Indeling naar economische sector en grootteklasse	3
2.2	Indeling in toegewezen en afgewezen aanvragen	4
2.2.1	Totaal aantal aanvragen naar economische sector en grootteklasse	4
2.2.2	Oorzaken van een verminderde bedrijvigheid	5
2.2.3	Historische gegevens	6
3	TOEGEWENZEN AANVRAGEN OM ONTHEFFING	9
3.1	Achtergronden bij de toegewezen aanvragen	9
3.1.1	Periode toegekende werktijdverkorting	9
3.1.2	Reden van aanvraag	10
3.2	Werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd	10
3.3	Percentage toegekende WTV	11
3.4	Het gebruik van de toegekende werktijdverkorting	12
4	AFGEWEZEN VERZOEKEN OM ONTHEFFING	13
4.1	Achtergronden bij de afgewezen aanvragen	13
4.2	Redenen voor afwijzing	13
4.3	Bezwaarschrift- en beroepsprocedures	13
BIJLAGEN		
1	Overzicht van ondernemingen en aanvragen in 2019	17
2	Overzicht van Nederlandse ondernemingen	19
3	Overzicht van toegewezen en afgewezen aanvragen	21
4	Overzicht van toe- en afgewezen eerste aanvragen	23

SAMENVATTING

In 2019 hebben 83 ondernemingen in totaal 122 aanvragen om ontheffing van het verbod op werktijdverkorting ingediend. Het aantal aanvragen in 2019 is ten opzichte van 2018 met 63% gestegen. Deze stijging is deels toe te schrijven aan twee oorzaken. In de eerste plaats hebben de mislukte uienoogsten als gevolg van de droge zomer van 2018 ook in de eerste maanden van 2019 nog tot problemen geleid voor bedrijven. Daarnaast heeft de stikstof/PFAS problematiek in 2019 tot extra aanvragen geleid.

Van het totale aantal in 2019 ingediende aanvragen om ontheffing is 50% toegewezen, hetgeen zo'n 12%-punt lager is dan het gemiddelde van de laatste jaren. Het aantal afgewezen aanvragen bedraagt 49% en de resterende 1% betreft een ingetrokken aanvraag.

39% van ondernemingen met een verzoek om werktijdverkorting heeft minder dan vijf werknemers in dienst. Het merendeel van de verzoeken om ontheffing is afkomstig van ondernemingen uit de sectoren 'handel & horeca' (36%).

Door 46% van de ondernemingen met een toegewezen aanvraag worden de gevolgen van de droge zomer 2018 als reden genoemd voor het verzoek om werktijdverkorting. Eveneens 46% van de ondernemingen met een toegewezen aanvraag noemt brand als reden voor het verzoek.

Voor 45% van de ondernemingen met een afgewezen aanvraag geldt dat zij als reden voor de aanvraag van werktijdverkorting de stikstof/PFAS problematiek hebben genoemd.

1 INLEIDING

In deze rapportage wordt een overzicht gegeven van alle gedurende het jaar 2019 door ondernemingen ingediende aanvragen voor het verkrijgen van ontheffing van het verbod op werktijdverkorting (WTV). Er wordt ingegaan op de toegewezen en de afgewezen aanvragen. In 2019 is één aanvraag ingetrokken.

In hoofdstuk 2 staan de ondernemingen centraal die een beroep hebben gedaan op de WTV-regeling. Het aantal ondernemingen en aanvragen wordt uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse. Verder wordt een uitsplitsing gemaakt naar toegewezen en afgewezen aanvragen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een overzicht van de aanvragen sinds 2010.

In de twee volgende hoofdstukken ligt de nadruk op de door de ondernemingen ingediende aanvragen: in hoofdstuk 3 gaat het om toegewezen aanvragen, in hoofdstuk 4 staan de afgewezen verzoeken om ontheffing centraal.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de achtergronden bij de toegewezen aanvragen: de periode waarin de aanvraag zich bevindt en de reden van de aanvraag. Verder komt het aantal werknemers waarvoor WTV is aangevraagd en is toegekend aan de orde, evenals de mate waarin door de ondernemingen feitelijk gebruik is gemaakt van de regeling.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de afgewezen aanvragen: de redenen waarom ondernemingen een aanvraag om werktijdverkorting hebben ingediend, de reden(en) van afwijzing en eventueel tegen de afwijzing ingediende bezwaarschriften.

2 ONDERNEMINGEN EN WERKTIJDVERKORTING

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gepresenteerd van het beroep dat ondernemingen in 2019 hebben gedaan op de WTV-regeling¹. Het totaal aantal ondernemingen en aanvragen wordt uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse. Verder wordt een indeling gemaakt naar toegewezen en afgewezen aanvragen. Afgesloten wordt met een historisch overzicht.

2.1 Het beroep door ondernemingen op werktijdverkorting

In 2019 zijn door 83 ondernemingen in totaal 122 verzoeken in het kader van de WTV-regeling ingediend. Het gaat hierbij om 79 eerste aanvragen en 43 herhalingsaanvragen.

2.1.1 Indeling naar economische sector en grootteklasse

In onderstaande tabel is het totale beroep op de WTV-regeling in 2019 uitgesplitst naar economische sector weergegeven. Tussen haakjes is voor elke economische sector het beroep als percentage van het totaal weergegeven.

Tabel 2.1 Totaal aantal ondernemingen en aanvragen (eerste en herhalingsaanvragen), uitgesplitst naar economische sector (absoluut en procentueel).

	beroep op de WTV-regeling			percentages
	ondernemingen	eerste aanvragen	herhalingsaanvragen	ondernemingen in Nederland
landbouw	6 (7%)	4	5	9%
industrie	18 (22%)	18	7	6%
bouwnijverheid	7 (8%)	7	-	8%
handel & horeca	30 (36%)	28	25	31%
vervoer & communicatie	6 (7%)	6	-	8%
zakelijke dienstverlening	14 (17%)	14	6	21%
overige dienstverlening	2 (2%)	2	-	17%
totaal	83 (100%)	79	43	100%

In de laatste kolom is ter vergelijking de verdeling van de Nederlandse ondernemingen over de verschillende economische sectoren weergegeven². Van de 83 ondernemingen met een verzoek om ontheffing is 36% afkomstig uit de sector 'handel en horeca' en 2% uit de sector 'overige dienstverlening'.

¹ Bedrijven kunnen een beroep doen op de WTV-regeling indien sprake is van een vermindering in de bedrijvigheid waarbij gedurende ten minste twee weken en ten hoogste 24 weken minimaal 20% van de ter beschikking staande arbeidscapaciteit naar verwachting niet kan worden benut als gevolg van buitengewone omstandigheden die niet tot het normale ondernemersrisico kunnen worden gerekend, zoals calamiteiten, collectieve problemen en weersomstandigheden. Economische oorzaken kunnen niet worden aangemerkt als buitengewone omstandigheden.

² Bron: CBS Statline, Bedrijven naar grootte en rechtsvorm, gegevens 1^e kwartaal 2020. Zie Bijlage 2 voor een overzicht van de Nederlandse ondernemingen naar economische sector en naar grootteklasse.

Ondernemingen uit de sector 'industrie' hebben in verhouding tot het aantal ondernemingen in deze sector in Nederland (6%) relatief veel aanvragen gedaan (22%).

In onderstaande tabel is voor het totale aantal ondernemingen dat een beroep heeft gedaan op de WTV-regeling, een uitsplitsing naar grootteklasse weergegeven. Evenals in voorgaande tabel is de verdeling naar eerste aanvragen en herhalingsaanvragen én de verdeling van het totaal aantal Nederlandse ondernemingen over de verschillende grootteklassen opgenomen.

Tabel 2.2 Totaal aantal ondernemingen en aanvragen (eerste en herhalingsaanvragen), uitgesplitst naar grootteklasse (absoluut en procentueel).

	beroep op de WTV-regeling			percentages ondernemingen in Nederland
	ondernemingen	eerste aanvragen	herhalings- aanvragen	
1-4 werknemers	32 (39%)	31	10	67%
5-9 werknemers	23 (28%)	20	15	16%
10-49 werknemers	24 (29%)	24	18	13%
50-99 werknemers	2 (2%)	2	-	2%
100+ werknemers	2 (2%)	2	-	2%
totaal	83 (100%)	79	43	100%

67% van het totale aantal Nederlandse ondernemingen heeft minder dan vijf werknemers in dienst. Van alle bedrijven die een beroep op de WTV-regeling hebben gedaan, is 39% afkomstig uit deze grootteklasse. Een relatief groot beroep op de WTV-regeling wordt gedaan door ondernemingen met 5 tot 50 werknemers (57%, terwijl 29% van de ondernemingen onder deze klassen vallen).

2.2 Indeling in toegewezen en afgewezen aanvragen

De aanvragen van de 83 ondernemingen om werktijdverkorting kunnen worden onderverdeeld in afgewezen en toegewezen aanvragen³.

2.2.1 Totaal aantal aanvragen naar economische sector en grootteklasse

Van de 122 door ondernemingen ingediende aanvragen zijn 61 aanvragen (50%) om werktijdverkorting toegewezen. Deze aanvragen zijn afkomstig van 22 ondernemingen. Er zijn 60 aanvragen afgewezen (49%), afkomstig van 60 ondernemingen. Een aanvraag is ingetrokken door de betreffende onderneming (1%).

In onderstaande tabel zijn de aantallen toegewezen en afgewezen aanvragen, uitgesplitst naar economische sector, in beeld gebracht.

³ Er is in 2019 één aanvraag ingetrokken; er zijn geen aanvragen waarvoor nog geen beslissing is genomen.

Tabel 2.3 Totaal aantal toegewezen en afgewezen aanvragen gerelateerd aan het totale aantal ingediende aanvragen, uitgesplitst naar economische sector².

	toegewezen aanvragen		afgewezen aanvragen	
	absoluut ¹	%	absoluut	%
landbouw	4 (1)	(44%)	5	(56%)
industrie	11 (4)	(44%)	13	(52%)
bouwnijverheid	-	-	7	(100%)
handel & horeca	36 (13)	(68%)	17	(32%)
vervoer & communicatie	-	-	6	(100%)
zakelijke dienstverlening	10 (4)	(50%)	10	(50%)
overige dienstverlening	-	-	2	(100%)
totaal	61 (22)	50%	60 (60)	49%

¹ Bij de toegewezen aanvragen is voor elke sector tussen haakjes het aantal ondernemingen opgenomen. Bij de afgewezen aanvragen is dit alleen bij het totaal aantal aanvragen gedaan, omdat het aantal aanvragen en ondernemingen daar vaak hetzelfde is.

² Een ingetrokken aanvraag is niet in de tabel opgenomen. Het betreft hier een onderneming uit de sector 'industrie'.

Het percentage toegewezen aanvragen is het hoogst in de sector 'handel & horeca' (68%). In de sectoren 'bouw', 'vervoer & communicatie' en 'overige dienstverlening' is geen enkele aanvraag toegewezen. De toegewezen aanvragen komen in hoofdstuk 3 aan de orde en in het vierde hoofdstuk wordt nader ingegaan op de afgewezen aanvragen.

2.2.2 Oorzaken van een verminderde bedrijvigheid

Naast de gebruikelijke oorzaken van verminderde bedrijvigheid waren er in 2019 twee specifieke oorzaken:

- De extreem droge zomer van 2018 heeft o.a. geleid tot veel mislukte oogsten, met name van uien, waardoor diverse ondernemingen die met uien te maken hebben de eerste maanden van 2019 in de problemen kwamen.
- De problemen rond de uitstoot van stikstof en de aanwezigheid van giftige PFAS-stoffen in de grond hebben ondernemingen in de tweede helft van 2019 in de problemen gebracht.

Door de 83 ondernemingen wordt een verscheidenheid aan oorzaken voor het verzoek om werktijdverkorting aangegeven:

- Stikstof / PFAS 33%
- Droge zomer 2018 15%
- Brand 25%
- Economische omstandigheden 7%
- Diversen 21%

De gevolgen van de stikstof/PFAS problematiek zijn voor 33% van de ondernemingen de oorzaak van de (gedeeltelijke) bedrijfsstillegging en de gevolgen van de droge zomer voor 15%. De meest voorkomende 'reguliere' oorzaak is brand (25%). Economische omstandigheden (7%) wil zeggen dat er (tijdelijk) minder vraag is naar de producten of diensten. Onder de oorzaak diversen (21%) vallen onder andere situaties waarin sprake is van gedwongen sluitingen van panden en van herstelwerkzaamheden aan het pand of in de buurt van de vestiging.

In onderstaande tabel worden de ondernemingen met een aanvraag, gegroepeerd naar reden van de aanvraag, uitgesplitst naar economische sector. Hieruit blijkt dat bij de aanvragen om werktijdverkorting sprake is van een sectorspecifieke problematiek.

Tabel 2.4 Redenen van ondernemingen om werktijdverkorting aan te vragen, uitgesplitst naar economische sector.

	stikstof/ PFAS	droge zomer	brand	econ. omstan- digheden	diversen
landbouw	2 (7%)	2 (17%)	1 (5%)	-	1 (6%)
industrie	6 (22%)	1 (8%)	6 (29%)	1 (17%)	4 (24%)
bouwnijverheid	7 (26%)	-	-	-	-
handel & horeca	-	6 (50%)	13 (62%)	3 (50%)	8 (47%)
vervoer & communicatie	5 (19%)	-	-	1 (17%)	-
zakelijke dienstverlening	7 (26%)	3 (25%)	1 (5%)	1 (17%)	2 (12%)
overige dienstverlening	-	-	-	-	2 (12%)
totaal	27 (100%)	12 (100%)	21 (100%)	6 (100%)	17 (100%)

In de sector 'landbouw' is de droge zomer naar verhouding de meest voorkomende reden om een beroep te doen op de regeling werktijdverkorting (17%). In de sector 'bouw' is stikstof/PFAS de enige voorkomende reden; in de sector 'handel & horeca' daarentegen komen alle redenen voor, behalve stikstof/PFAS. 62% van de aanvragen vanwege brand is afkomstig uit de sector 'handel & horeca'.

2.2.3 Historische gegevens

In onderstaande tabel wordt voor de afgelopen tien jaar een overzicht gepresenteerd van het aantal door ondernemingen ingediende aanvragen om werktijdverkorting, uitgesplitst naar toewijzingen, afwijzingen en voortijdige ingetrokken aanvragen.

Tabel 2.5 Aantal aanvragen om werktijdverkorting over de jaren sinds 2010, uitgesplitst naar aantal toewijzingen, afwijzingen en intrekkingen.

	aantal aanvragen	=	aantal toewijzingen	aantal afwijzingen	aantal intrekkingen
2010	171	=	113 (66%)	58 (34%)	-
2011	236	=	132 (56%)	100 (42%)	4 (2%)
2012	181	=	107 (59%)	68 (38%)	6 (3%)
2013	87	=	9 (10%)	75 (86%)	3 (4%)
2014	222	=	148 (67%)	66 (30%)	8 (4%)
2015	125	=	71 (57%)	43 (34%)	11 (9%)
2016	226	=	155 (69%)	62 (27%)	6 (3%)
2017	100	=	62 (62%)	29 (29%)	7 (7%)
2018	75	=	45 (60%)	29 (39%)	1 (1%)
2019	122	=	61 (50%)	60 (49%)	1 (1%)

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat het aantal toegewezen aanvragen van 2010 tot en met 2018 (afgezien van het jaar 2013⁴) schommelt rond de 62%.

Het aantal aanvragen in 2019 ligt hoger dan in 2018 (van 75 naar 122). Het percentage aanvragen dat is toegewezen is echter gedaald van 60% in 2018 naar 50% in 2019.

⁴ In 2013 is 10% van de aanvragen toegewezen. In dat jaar was er geen sprake van calamiteiten en de 86 ondernemingen die een aanvraag voor WTV deden noemden als oorzaak vooral redenen die doorgaans tot het normale bedrijfsrisico worden gerekend: economische omstandigheden (53%) en diversen (27%).

3 TOEGEWENZEN AANVRAGEN OM ONTHEFFING

In 2019 zijn voor 22 ondernemingen 61 aanvragen (50% van het totale aantal ingediende aanvragen) voor het verkrijgen van ontheffing van het verbod op werktijdverkorting toegewezen. In dit hoofdstuk wordt het aantal eerste aanvragen en de herhalingsaanvragen uitgesplitst naar economische sector. Verder wordt ingegaan op de WTV-periode waarin ondernemingen zich bevinden, het aantal werknemers waarvoor werktijdverkorting is toegewezen, en met hoeveel procent de werktijd is verkort.

3.1 Achtergronden bij de toegewezen aanvragen

Van 22 ondernemingen zijn, in 2019⁵, een eerste aanvraag en eventueel een of meerdere herhalingsaanvragen (61 aanvragen in totaal) toegewezen. In onderstaande tabel wordt het aantal ondernemingen en de door hen ingediende aanvragen uitgesplitst naar economische sector.

Tabel 3.1 Aantal ondernemingen waaraan ontheffing is verleend, uitgesplitst naar economische sector en moment van eerste aanvraag.

	2019		overloop uit 2018	
	ondernemingen	toewijzingen	ondernemingen	toewijzingen
landbouw	-	-	1 (50%)	4
industrie	4 (20%)	11	-	-
bouwnijverheid	-	-	-	-
handel & horeca	12 (60%)	34	1 (50%)	2
vervoer & communicatie	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	4 (20%)	10	-	-
overige dienstverlening	-	-	-	-
totaal	20 (100%)	55	2 (100%)	6

Van de in totaal 22 ondernemingen waaraan in 2019 in het kader van de WTV-regeling ontheffing is verleend (inclusief de overloop uit 2018), is 59% afkomstig uit de sector 'handel & horeca'.

3.1.1 Periode toegekende werktijdverkorting

Werktijdverkorting wordt voor ten hoogste een periode van zes weken verleend en kan op verzoek van de werkgever driemaal worden verlengd, telkens voor een periode van ten hoogste zes weken.

Van de 22 ondernemingen waarvan de aanvraag om werktijdverkorting is toegewezen, kan worden aangegeven in welke periode de ondernemingen zich bevinden. In onderstaande tabel is dit, uitgesplitst naar economische sector, in beeld gebracht.

⁵ Voor twee ondernemingen geldt dat de eerste aanvraag in 2018 was, en resp. vier en twee toegewezen herhalingsaanvragen in 2019.

Uit de tabel blijkt dat ultimo 2019 door 8 ondernemingen (36%) alleen een eerste aanvraag om werktijdverkorting is ingediend en toegewezen. Van twee ondernemingen is daarnaast ook een 1^e herhalingsaanvraag toegewezen, van vier ondernemingen ook een 2^e herhalingsvraag en van zeven ondernemingen ook een 3^e herhalingsvraag.

Tabel 3.2 WTV-periode waarin zich de ondernemingen met een toegewezen aanvraag ultimo 2019 bevinden, uitgesplitst naar economische sector.

	1e aanvraag	1e vervolg	2e vervolg	3e vervolg	4 ^e vervolg	totaal
landbouw	-	-	-	-	1	1
industrie	1	1	-	2	-	4
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel & horeca	5	1	4	3	-	13
vervoer & communicatie	-	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	2	-	-	2	-	4
overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
totaal	8	2	4	7	1	22

Regel is dat een onderneming maximaal vier perioden van zes weken gebruik kan maken van de WTV-regeling. In uitzonderlijke gevallen kan een vijfde periode worden toegekend indien herstel in die periode is gegarandeerd. In 2019 is hiervan één keer gebruik gemaakt (4e vervolg).

3.1.2 Reden van aanvraag

In onderstaande tabel is aangegeven welke redenen ondernemingen met een toegewezen aanvraag noemen voor het indienen van een aanvraag om werktijdverkorting.

Tabel 3.3 Redenen om werktijdverkorting aan te vragen (door ondernemingen met een toegewezen aanvraag).

	aantal ondernemingen (%)
Gevolgen droge zomer	10 (46%)
Brand	10 (46%)
Diversen	2 (9%)
Totaal	22 (100%)

46% van de ondernemingen met een toegewezen verzoek om werktijdverkorting noemt de droge zomer als oorzaak, eveneens 46% noemt brand en 9% noemt een van de diverse redenen.

3.2 Werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd

Het aantal werknemers waarvoor werktijdverkorting wordt aangevraagd is afhankelijk van de voor de onderneming specifieke problemen. De stillegging kan een deel van de onderneming maar ook de hele onderneming treffen.

Tabel 3.4 Aantal ondernemingen ingedeeld op basis van het percentage werknemers waarvoor WTV is aangevraagd, uitgesplitst naar economische klasse¹.

	% werknemers waarvoor werktijdverkortings is aangevraagd				Totaal
	1-24%	25-49%	50-74%	75-100%	
landbouw	-	-	-	1	1
industrie	-	-	1	3	4
bouwnijverheid	-	-	-	-	-
handel & horeca	-	1	-	12	13
vervoer & comm.	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverl.	-	-	-	4	4
overige dienstverl.	-	-	-	-	-
totaal	-	1	1	20	22

¹ De verdeling naar grootteklasse is opgenomen in de bijlagen.

In bovenstaande tabel is aangegeven voor welk percentage van het personeel de ondernemingen werktijdverkortings hebben aangevraagd⁶. In 20 van de 22 ondernemingen is voor 75 tot 100% van de werknemers werktijdverkortings aangevraagd. In twee ondernemingen is voor 25 tot 74% van de werknemers werktijdverkortings aangevraagd. Het aantal werknemers waarvoor uiteindelijk werktijdverkortings wordt verleend kan afwijken van het aantal werknemers waarvoor werktijdverkortings is aangevraagd.

3.3 Percentage toegekende WTV

In onderstaande tabellen is, uitgesplitst naar economische sector dan wel grootteklasse, aangegeven welk percentage werktijdverkortings aan de ondernemingen is toegekend. In de tabel zijn de beschikkingspercentages ten aanzien van de laatste door de ondernemingen ingediende aanvragen opgenomen.

Tabel 3.5 Het aan ondernemingen, bij laatste aanvraag, toegekende percentage WTV uitgesplitst naar economische sector.

	1-49% WTV	50% WTV	51-99% WTV	100% WTV	totaal
landbouw	-	-	-	1	1
industrie	-	-	-	4	4
bouwnijverheid	-	-	-	-	-
handel & horeca	-	-	-	13	13
vervoer & comm.	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverl.	-	-	-	4	4
overige dienstverl.	-	-	-	-	-
totaal	-	-	-	22	22

⁶ Het in dienst zijnde personeel kan in de opeenvolgende aanvragen verschillen en daarmee ook het aantal werknemers waarvoor WTV wordt aangevraagd. In de rapportage is gekeken naar de werknemersopgave door de onderneming in de laatste ingediende aanvraag.

Tabel 3.6 Het aan ondernemingen, bij laatste aanvraag, toegekende percentage WTV uitgesplitst naar grootteklasse.

	1-49% WTV	50% WTV	51-99% WTV	100% WTV	Totaal
1-4 werknemers	-	-	-	6	6
5-9 werknemers	-	-	-	7	7
10-49 werknemers	-	-	-	8	8
50-99 werknemers	-	-	-	1	1
100+ werknemers	-	-	-	-	-
totaal	-	-	-	22	22

De werktijd wordt in beginsel met 50% verkort. Het is ook mogelijk om 100% werktijdverkortings toe te wijzen, bijvoorbeeld in geval van brand waardoor een hele onderneming stil ligt. In alle 22 ondernemingen is de werktijdverkortings op 100% vastgesteld.

3.4 Het gebruik van de toegekende werktijdverkortings

Voor 80% van de toegewezen aanvragen is het formulier betreffende het gemaakte gebruik ingeleverd. Uit de ingeleverde formulieren blijkt dat ook daadwerkelijk gebruik is gemaakt van de bij beschikking verleende werktijdverkortings. In de overige zaken is het formulier 'gemaakte gebruik' (nog) niet ingeleverd⁷.

Voor de aanvragen waarin gebruik is gemaakt van WTV, kan worden aangegeven hoeveel werknemers ook echt korter hebben gewerkt en hoeveel uren deze werknemers in totaal feitelijk niet hebben gewerkt. De ondernemer kan na afloop van de vergunningsperiode voor WTV bij het UWV een tijdelijke WW-uitkering wegens WTV aanvragen. Het UWV vergoedt achteraf alleen de daadwerkelijk niet-gewerkte uren tijdens de vergunningsperiode.

Het feitelijke gebruik van de toegestane werktijdverkortings kan, afhankelijk van de omstandigheden waarin de onderneming zich bevindt, afwijken van het aantal werknemers waarvoor bij beschikking werktijdverkortings is toegekend. Dit geldt ook voor het aantal in de ondernemingen feitelijk niet gewerkte uren dat lager kan uitvallen dan het toegestane aantal uren werktijdverkortings als gevolg van een verbetering van de situatie.

Volgens de opgaven op de formulieren is er door 94% van de werknemers waarvoor werktijdverkortings is verleend, daadwerkelijk korter gewerkt.

Uitgedrukt in toegestane uren werktijdverkortings is voor 70% van het toegekende aantal uren werktijdverkortings feitelijk niet gewerkt.

⁷ Het inleveren van het formulier 'gemaakte gebruik' is noodzakelijk indien de onderneming in aanmerking wil komen voor een herhalingsaanvraag. Bij de interpretatie van dit percentage moet rekening worden gehouden met aanvragen waarvoor een beschikking is afgegeven, maar de verleende periode nog niet is verlopen en dus nog geen formulier 'gemaakte gebruik' is binnengekomen.

4 AFGEWEZEN VERZOEKEN OM ONTHEFFING

In totaal zijn in 2019 de aanvragen van 60 ondernemingen afgewezen (49% van het totale aantal ingediende aanvragen). In 57 gevallen (waarvan twee overlopers uit 2018) betreft het door ondernemingen ingediende eerste aanvragen. Hieruit blijkt dat als er sprake is van afwijzingen dit doorgaans aan het begin van het traject gebeurt, wanneer een beroep wordt gedaan op de WTV-regeling, en niet in de fase van herhalingsaanvragen.

4.1 Achtergronden bij de afgewezen aanvragen

In onderstaande tabel is voor de ondernemingen met een afgewezen verzoek aangegeven waarom de aanvraag om werktijdverkorting werd ingediend. De meest voorkomende reden is de stikstof/PFAS problematiek (45%). Op grond van de beleidsregels inzake de toepassing van artikel 8, derde lid, van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 komen quoteringsmaatregelen en veranderd gedrag van de overheid niet voor werktijdverkorting in aanmerking.

Tabel 4.1 Redenen waarom ondernemingen van wie de aanvraag is afgewezen een aanvraag om werktijdverkorting hebben ingediend.

	aantal ondernemingen (%)
Stikstof / PFAS	27 (45%)
Droge zomer	2 (3%)
Brand	10 (17%)
Economische omstandigheden	6 (10%)
Diversen	15 (25%)
totaal	60 (100%)

4.2 Redenen voor afwijzing

Een verzoek om ontheffing van het verbod op werktijdverkorting kan om verschillende redenen worden afgewezen. De in 2019 door ondernemingen ingediende eerste aanvragen (55; exclusief overlopers uit 2018) zijn afgewezen omdat:

- Er geen sprake is van een verminderde bedrijvigheid door buitengewone omstandigheden die in redelijkheid niet tot het normale bedrijfsrisico gerekend kunnen worden (39x).
- Er geen sprake is van een verwacht herstel van de bedrijvigheid tegen het einde van de ontheffingsperiode van 24 weken (6x).
- Overige redenen, dat wil zeggen dat de aanvraag niet (geheel) aan de overige voorwaarden van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 voldoet (10x).

4.3 Bezwaarschrift- en beroepsprocedures

In acht gevallen waarbij in 2019 sprake was van een negatieve beschikking op een eerste of herhalingsaanvraag is een bezwaarschrift ingediend bij het

Ministerie van SZW (en in een geval ook een beroep). Eén bezwaar is gegrond verklaard, de andere bezwaren en het beroep zijn niet ontvankelijk verklaard.

BIJLAGEN

1 OVERZICHT VAN ONDERNEMINGEN EN AANVRAGEN 2019

In onderstaande tabellen wordt voor 2019 een overzicht van het aantal ondernemingen én het aantal door deze ondernemingen ingediende aanvragen om werktijdverkorting, onderverdeeld naar economische sector en grootteklasse, weergegeven.

Tabel 1 Totaal aantal ondernemingen met een beroep op de WTV-regeling, uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	2	1	3	-	-	6 (7%)
industrie	5	5	5	1	2	18 (22%)
bouwnijverheid	4	1	2	-	-	7 (8%)
handel & horeca	11	10	9	-	-	30 (36%)
vervoer & communicatie	1	3	2	-	-	6 (7%)
zakelijke dienstverlening	7	3	3	1	-	14 (17%)
overige dienstverlening	2	-	-	-	-	2 (2%)
totaal	32 (39%)	23 (28%)	24 (29%)	2 (2%)	2 (2%)	83 (100%)

Tabel 2 Totaal aantal door ondernemingen ingediende aanvragen, uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	2	1	6	-	-	9 (7%)
industrie	5	6	11	1	2	25 (21%)
bouwnijverheid	4	1	2	-	-	7 (6%)
handel & horeca	17	18	18	-	-	53 (43%)
vervoer & communicatie	1	3	2	-	-	6 (5%)
zakelijke dienstverlening	10	6	3	1	-	20 (16%)
overige dienstverlening	2	-	-	-	-	2 (2%)
totaal	41 (34%)	35 (29%)	42 (34%)	2 (2%)	2 (2%)	122 (100%)

2 OVERZICHT VAN NEDERLANDSE ONDERNEMINGEN

In onderstaande tabel wordt de verdeling van de Nederlandse ondernemingen over de verschillende economische sectoren en grootteklassen weergegeven. De gegevens zijn ontleend aan het CBS⁸. In tabel 1 is een procentuele verdeling gegeven, in tabel 2 een verdeling van absolute aantallen.

Tabel 1 Percentage ondernemingen in Nederland, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse⁹.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	8%	1%	-	-	-	9%
industrie	3%	1%	2%	-	-	6%
bouwnijverheid	5%	1%	1%	-	-	8%
handel & horeca	20%	6%	4%	-	-	31%
vervoer & communicatie	5%	1%	1%	-	-	8%
zakelijke dienstverlening	15%	3%	3%	-	-	21%
overige dienstverlening	11%	3%	2%	-	1%	17%
totaal	67%	16%	13%	2%	2%	100%

Tabel 2 Absolute aantal ondernemingen in Nederland, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	33055	3530	1950	130	65	38730
industrie	12115	4725	6285	1265	1425	25815
bouwnijverheid	21345	4865	4435	520	375	31540
handel & horeca	84075	23220	17005	1730	1350	127380
vervoer & communicatie	20835	4885	5620	860	795	32995
zakelijke dienstverlening	60905	12755	11065	1575	1670	87970
overige dienstverlening	46235	11280	7670	1075	2370	68630
totaal	278555	65255	54030	7145	8035	413020

⁸ CBS Statline, *Bedrijven naar grootte en rechtsvorm*, 1^e kwartaal 2020.

⁹ In sommige cellen is het aantal ondernemingen te klein om als percentage (als geheel getal) te worden weergegeven. Verder geldt dat als gevolg van afrondingsverschillen binnen de cellen de som per kolom en per rij niet altijd overeenkomt met de randtotalen. Deze randtotalen zijn de cijfers die in het rapport zijn gebruikt.

3 OVERZICHT VAN TOE- EN AFGEWEZEN AANVRAGEN

In onderstaande tabellen is het aantal toegewezen en afgewezen aanvragen (totaal 122) uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse in beeld gebracht.

Tabel 1 Totaal aantal toegewezen aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	-	-	4	-	-	4
industrie	1	2	8	-	-	11
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel & horeca	10	12	14	-	-	36
vervoer & communicatie	-	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	4	5	-	1	-	10
overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
totaal	15	19	26	1	-	61

Tabel 2 Totaal aantal afgewezen aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	2	1	2	-	-	5
industrie	3	4	3	1	2	13
bouwnijverheid	4	1	2	-	-	7
handel & horeca	7	6	4	-	-	17
vervoer & communicatie	1	3	2	-	-	6
zakelijke dienstverlening	6	1	3	-	-	10
overige dienstverlening	2	-	-	-	-	2
totaal	25	16	16	1	2	60

Er is in 2019 een aanvraag ingetrokken (sector 'industrie', 1-4 werknemers).
Er zijn geen aanvragen waarop nog een beslissing moet worden genomen.

4 OVERZICHT VAN TOE- EN AFGEWEZEN EERSTE AANVRAGEN

In onderstaande tabellen is analoog aan bijlage 3 het aantal toegewezen en afgewezen eerste aanvragen (totaal 78) weergegeven.

Tabel 1 Aantal toegewezen eerste aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	-	-	-	-	-	-
industrie	1	1	2	-	-	4
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel & horeca	4	4	7	-	-	15
vervoer & communicatie	-	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	1	2	-	1	-	4
overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
totaal	6	7	9	1	-	23

Tabel 2 Aantal afgewezen eerste aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw	2	-	2	-	-	4
industrie	3	4	3	1	2	13
bouwnijverheid	4	1	2	-	-	7
handel & horeca	6	4	3	-	-	13
vervoer & communicatie	1	3	2	-	-	6
zakelijke dienstverlening	6	1	3	-	-	10
overige dienstverlening	2	-	-	-	-	2
totaal	24	13	15	1	2	55

Er is in 2019 een aanvraag ingetrokken (sector 'industrie', 1-4 werknemers).
Er zijn geen aanvragen waarop nog een beslissing moet worden genomen.